

China Nuutjes aardbeving Sichuan

Wenchuan

Op 12 mei om 14.28 uur in de middag werd China getroffen door een aardbeving met een sterkte van 8 op de schaal van Richter. Het epicentrum van de aardbeving bevond zich in de provincie Sichuan in het district Wenchuan, in de bergen ten noordwesten van de provinciehoofdstad Chengdu. Wenchuan ligt op de grens tussen de laagvlakte van Centraal-Sichuan en het Tibetaanse Hoogland. De bevolking bestaat voor een deel uit minderheden waaronder veel Tibetanen. De beroemdste inwoners van Wenchuan zijn de reuzenpanda's; er leven 150 panda's in het Wolong-reservaat.

De eerste dagen

De aardbeving was in heel Oost-Azië voelbaar, van Bangkok tot Tokio werden kantoortorens onttruimd. Ook in de Chinese hoofdstad Peking vluchtten mensen de straat op en in Shanghai zwipte de 88 verdiepingen hoge Jinmao-toren vervaarlijk heen en weer. Uren later drong het langzaam tot de bevolking door dat zich in Sichuan een afschuwelijke ramp voltrok en dat China was getroffen door de ergste aardbeving sinds de grote schok van Tangshan in 1976 waarbij een kwart miljoen doden viel. De allereerste berichten uit Sichuan spraken van enkele honderden doden. Premier Wen Jiabao zat dezelfde avond nog in het vliegtuig onderweg naar het getroffen gebied. In de uren en dagen die daarop volgden drong de omvang van de ramp langzaam tot iedereen door. Het terrein was moeilijk begaanbaar, de eerste hulpverleners moesten te voet door de regen over de bergen om

de vele vrijwel volledig verwoeste steden te kunnen bereiken. Het dodental steeg al snel naar meer dan 10.000.

Nood breekt wet

De grootscheepse reddingsacties die vrijwel onmiddellijk op gang kwamen maakten wereldwijd enorme indruk. Het contrast met de lamledige junta in Birma die na de tropische cycloon Nargis elke buitenlandse hulp weigerde en zijn burgers liet creperen was schrijnend. Het Chinese Volksbevrijdingsleger werd ingezet, vrijwilligers gemobiliseerd en teams van medici en reddingswerkers werden vanuit heel China ingevlogen. Ondertussen zonden tv-stations rond de klok live beelden uit vanuit het rampgebied. Het propagandabureau, dat daags na de ramp zoals gebruikelijk de media instrueerde om terughoudend te berichten, stond volledig buitenspel. Journalisten vanuit het hele land waren er via sms en andere digitale berichtgeving razendsnel achter dat het een omvangrijke nationale ramp betrof en velen zaten al in het vliegtuig toen de fax van het propagandabureau binnenkwam. De plaatselijke autoriteiten gaven de nationale maar ook de internationale media de ruimte om hun werk te doen. Heel China leefde intens mee. Kranten, tijdschriften, radio en televisie brachten non-stop nieuws over de ramp. De televisie zond hele dagen live beelden uit vanuit het gebied, een unicum voor de anders zo omzichtige Chinese televisie waar vrijwel nooit live-programma's te zien zijn vanwege de censuur.

Hoop en wanhoop

De ware impact van de aardbeving kreeg gestalte in de afschuwelijke reportages over ingestorte scholen. Duizenden schoolgebouwen bleken niet bestand tegen aardbevingen en duizenden kinderen waren het slachtoffer geworden. Waren die schoolgebouwen wel volgens de bouwvoorschriften gebouwd vroegen rouwende ouders en met hen de rest van China zich af. In de volksmond heten dit 'tofu-gebouwen'. Je duwt ze met een vinger om. Het Chinese leiderschap nam snel het heft in handen, in tegenstelling tot de langzame respons op de sneeuwram্প die China in januari trof. Vooral premier Wen Jiabao was als boegbeeld van het rampenteam zeer zichtbaar aanwezig. Opa Wen leek overal tegelijk te zijn en gaf schijnbaar onvermoeibaar leiding aan de reddingsacties, moedigde de hulpverleners aan en troostte slachtoffers. Ook president Hu Jintao en andere leden van de regering kwamen zich ter plaatse met de situatie bemoeien. Ook na het verstrijken van de zogenaamde 'gouden' 72 eerste uren na de ramp bleef men hameren op het redden van levens. Heel China klampte zich vast aan de heroïsche verhalen over wonderbaarlijke reddingen die het nieuws gingen domineren.

Bijgeloof en rampscenario's

De reeks ellende en rampen die China ten deel valt in 2008, wat een glorieus jaar had moeten worden, leidde tot de wildste speculaties. Zo zou een voorspelling van de aardbeving zijn achtergehou-

De China Nuutjes worden samengesteld door de redactie.

den door de autoriteiten. Ook zou de aardbeving het gevolg zijn van het immense waterreservoir achter de Drieklovdam waardoor het evenwicht in de aardkorst zou zijn verstoord.

De data van de drie grote rampen van 2008, leveren als je de afzonderlijke cijfers van de data bij elkaar optelt alledrie het getal 8 op. De sneeuw-ramp (25-1), de rellen in Tibet (14-3) en de aardbeving (12-5). Bij veel televisiereportages hield de camera stil bij de op het tijdstip van de aardbeving stilgevallen klokken waarop het aantal dagen tot de Olympische Spelen wordt teruggeteld. Die klokken stonden namelijk stil op 88 dagen te gaan.

Ook de vijf mascottes van de Spelen, de vijf fuwa's, zouden symbool staan voor een ramp. Alle fuwa's dragen kenmerken van een specifiek dier en/of een element. Huanhuan, de vlam, staat natuurlijk voor de rampzalige fakkeltocht, Jingjing, de panda, voor Wenchuan, en dan zijn daar nog Yingying de Tibetaanse antilope, en Nini de zwaluw, een symbool voor Shandong, de provincie waar op 28 april 70 doden vielen bij een ernstig treinongeluk. Er mist nog een fuwa, Beibei, de vis, want zeggen de Chinezen er komt nog een ramp, een waterramp dus. In keizerlijke tijden waren rampen zoals aardbevingen, overstromingen en epidemieën voortekenen van de val van een dynastie.

Nationale rouw, nationale trots

Op maandag 19 mei werd de vlag op het Tian'anmen-plein halfstok gehangen. Drie dagen van nationale rouw waren afgekondigd. Op maandag 19 mei om 14.28 uur, het tijdstip waarop een week

eerder de rampzalige aardbeving plaatsvond, stond heel China drie minuten stil. Drie minuten lang loeiden de sirenes. Drie minuten lang was het oorverdovend stil. Tijdens de drie dagen van nationale rouw ging de Chinese media in zwart gehuld. Websites gingen op zwart-wit. Op de televisie was geen enkel amusementsprogramma meer, geen soap, geen films, geen reclame. De laatste keer dat er in China nationaal werd gerouwd was in september 1976. Niet vanwege die andere enorme aardbeving in Tangshan, maar vanwege de dood van Mao. Ondertussen worden in heel China inzamelingsacties gehouden, scholen, bedrijven, buurtcomités, alles en iedereen wordt gemobiliseerd om zoveel mogelijk geld in te zamelen en hulp te bieden aan de slachtoffers. 'Hup China, hup Sichuan' staat geschreven op spandoeken bij herdenkingsbijeenkomsten.

Internationaal medeleven

In tegenstelling tot in 1976 staat China er in 2008 niet alleen voor. De internationale gemeenschap gaf blijf van medeleven en schoot te hulp, met geld, hulpgoederen, reddingsteams. Het is even wennen, vooral na de heftige nationalistische en xenofobe emoties die volgden op de ongeregelheden in Tibet en de dramatisch verlopen fakkeltocht. 友

Het Rode Kruis heeft een speciaal gironummer geopend voor donaties ten bate van de hulpverlening aan de aardbevingslachtoffers in Sichuan: giro 661.